

Unitat de Metodologia de les Ciències del Comportament
Departament de Psicobiologia i de Metodologia de les Ciències de la Salut
Professors/es: Mariona Portell i Mercè Boixadós (Teoria)
Mercè Boixadós i Jaume Vives (Pràctiques)
Mariona Portell i Mercè Boixadós (Docència tutoritzada)

OBJECTIUS

L'objectiu d'aquesta assignatura és presentar els conceptes fonamentals de la investigació científica i les particularitats de la seva aplicació en psicologia. El programa inclou una introducció als supòsits que recolzen la lògica de la investigació científica, així com la presentació i contraposició dels mètodes experimental, selectiu i observacional. La docència de l'assignatura s'estructura en dues hores de classe teòrica, una hora de classe pràctica i una hora de docència tutoritzada a la setmana. Al finalitzar el curs es pretén que l'estudiant:

1. Adquireixi els coneixements i la terminologia indispensable sobre mètodes, dissenys i tècniques d'investigació per tal que pugui integrar, de manera coherent i estructurada, els continguts de tipus metodològic que li seran transmesos en altres assignatures.
2. Conegui el procés que s'ha de seguir per planificar una investigació per tal que sigui capaç d'iniciar la lectura crítica d'un article d'investigació i de valorar l'adequació dels diferents mètodes, dissenys i tècniques en funció de les característiques del problema plantejat.

TEMARI

Nota: A la part dreta s'indica la sessió de classe teòrica en la qual està previst impartir cadascun dels continguts. La planificació didàctica d'aquesta assignatura requereix que l'estudiant, abans de cada sessió de teoria, realitzi una lectura orientat per un guió que s'inclou dins del material bàsic del curs. El temps de dedicació no presencial que, aproximadament, implica la preparació de les classes de teoria és de 1.5 hores setmanals.

Bloc A: Principis metodològics

Tema 1. La investigació científica en psicologia

S2¹-6

1. La metodologia: obtenció i avaluació del coneixement
2. La psicologia com a ciència
3. Elements i organització de la investigació científica
4. Mètodes, dissenys i tècniques d'investigació
5. Consideracions ètiques en el procés d'investigació

¹ La primera sessió es reserva per la presentació del curs.

6. La lògica del procés expositiu i l'informe d'investigació

Bloc B: Modalitats metodològiques

S7-13

Tema 2. Metodologia experimental

1. Conceptes bàsics
2. Dissenys intersubjecte unifactorials
3. Dissenys intrasubjecte unifactorials
4. Dissenys factorials

S14-18

Tema 3. Extensions del disseny experimental

1. Conceptes bàsics
2. Dissenys quasi-experimentals
3. Dissenys de cas únic

S19-22

Tema 4. Metodologia selectiva

1. Conceptes bàsics
2. L'enquesta per mostratge en el context de la recerca selectiva
3. Tipus generals de dissenys selectius

S23-26

Tema 5. Metodologia observacional

1. Conceptes bàsics
2. Categorització, mostratge i registre observacional
3. Tipus generals de dissenys observacionals

Bloc C: Síntesi

S27-28

Tema 6. Notes per la integració i l'ampliació

1. Sobre els criteris d'organització i de classificació
2. La polèmica qualitatiu *versus* quantitatiu
3. L'aproximació multimètode.

PRÀCTIQUES

Les pràctiques consisteixen en analitzar resums d'investigacions i articles, així com, en planificar i realitzar replicacions de diferents parts d'aquests treballs amb l'objectiu que l'alumne adquireixi una experiència personal sobre els conceptes i procediments exposats. El temps de dedicació no presencial que, aproximadament, implica la preparació de les classes de pràctiques és de 1.5 hores setmanals.

DOCÈNCIA TUTORITZADA

L'objectiu d'aquesta activitat és consolidar i aprofundir en els coneixements adquirits en les classes teòriques i pràctiques, i estimular la reflexió crítica. Amb aquest objectiu s'oferten tres tipus d'activitats:

1. Lectura i anàlisi de texts a partir de preguntes-guia.
2. Treball empíric supervisat per professor (fixant objectius quinzenalment) a partir d'un conjunt de preguntes proposades a l'inici de curs.
3. Assistència a l'exposició i debat de treballs realitzats per antics estudiants de l'assignatura. El tema dels treballs previstos pel curs 2000/2001 és "Ètica i Ciència" i "La cortesia al campus".

El calendari de sessions es facilitarà en disposar de la relació d'estudiants interessats en participar en aquestes activitats.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'alumne es realitza ponderant el resultat de l'examen final amb la valoració de les intervencions a les classes pràctiques que es poden realitzar al llarg del semestre. Per superar l'assignatura s'han de sumar un mínim de 5 punts sobre un total de 10.

- Examen final: consisteix en 40 preguntes tancades ("tipus test") amb quatre alternatives de resposta, on només una d'elles és correcta. Consta de dues parts: una de tipus teòric i l'altra de tipus pràctic. La nota es calcula d'acord amb el següent criteri: 1/3 prova teòrica i 2/3 prova pràctica. Els errors penalitzen d'acord amb el següent criteri: 3 respostes incorrectes anul·len 1 resposta correcta.
- L'avaluació de l'exposició de resultats a les classes pràctiques de l'assignatura pot pujar la nota final fins a 1 punt. Al llarg del semestre cada estudiant podrà realitzar un màxim de tres exposicions avaluades.

Nota: Els estudiants tenen l'oportunitat d'autoavaluar-se mitjançant tres/quatre controls de seguiment distribuïts al llarg de les sessions de teoria i pràctiques.

BIBLIOGRAFIA

Material per la preparació de l'assignatura:

- 2+9[⊕] León, O. i Montero, I. (1997). *Diseño de investigaciones* (2^a ed.). Madrid: McGrawHill.
- 0 Portell, M.; Boixadós, M. i Vives, J. (2001). *Mètodes d'investigació*. UAB: Policopiat.

Material de suport:

- 0 Babbie, E. (2000). *Fundamentos de la investigación social*. México: Thomson.
- 5 Delgado, A.R. i Prieto, G. (1997). *Introducción a los métodos de investigación de la psicología*. Madrid: Pirámide.
- 1 Gambará, H. (1998). *Diseño de investigaciones. Cuaderno de prácticas* (2^a Ed.). Madrid: McGraw Hill.
- 1 Moreno, R.; Martínez, R.J. i Chacón, S. (2000). *Fundamentos metodológicos en psicología i ciencias afines*. Madrid: Pirámide.